

Przegląd

Rok VIII, № 1

Łódź, piątek 1 stycznia 1932 r.

Ceny ogłoszeń

Przed tekstem 1. i 1-a strona 40 gr. w. m/m i lin. strona 5 lin. w. m/m 40 gr. okrojony 25 gr. wyżej 15 gr. strona 10 lin. drobne 12 gr. za wyraz dla poszukiwań pracy 10 gr. najmniejsza ogł. 1.20 zł. dla bezrobot. i r. Ogłoszenia dwukolorowe o 50 proc. drożej; ogłoszenia czarno-białe i trójkolorowe o 100 proc. drożej. Za termin druku administracja nie odpowiada. — F. K. O. Nr. 68909.

Szczęśliwego Nowego Roku!

Konferencja odszkodowawcza z Ameryki. 18 lub 20 stycznia w Lozannie.

BERLIN, 1. 1. Ambasador angielski w Berlinie, Sir Horace Rumbold, zjawił się u sekretarza stanu von Bülowa i imieniem swego rządu zaproponował mu zwołanie konferencji reparacyjnej na 18 stycznia do Lozanny.

Równocześnie angielscy dyplomaci przedstawiciele we Francji, Polsce, Izraelu, Belgii, Japonii, Grecji, Rumunii, Jugosławii, Czechosłowacji i w Portugalii przedłożyli wniosek swoich rządów. Natomiast ze strony francuskiej proponowany jest 20 stycznia jako data rozpoczęcia konferencji. Wobec tego nie ulega już wątpliwości, że międzynarodowa konferencja reparacyjna odbędzie się w Lozannie.

Czy rozpoczęcie narad odroczone zostanie o kilka dni, zależy będzie od przebiegu rokowań komitetu w sprawie przedłużenia prywatnych długów krótkoterminowych Niemiec, obradującego w Berlinie. Przebieg rokowań berlińskich upoważnia do przypuszczenia, że rokowania te do połowy stycznia będą zakończone.

Formalne zaproszenie na konferencję, w której uczestniczyć będzie również Polska, nastąpi po osiągnięciu ogólnego porozumienia w sprawie miejsca konferencji.

W konferencji wezmą udział tylko zainteresowane państwa europejskie, wczoraj bowiem okazało się, że rząd amerykański nie wyśle swego oficjalnego przedstawiciela do Lozanny, bez względu na to, czy temat rokowań ograniczony będzie tylko do kwestji odszkodowań, czy też rozszerzony na sprawę niemieckich długów prywatnych.

W charakterze delegata Niemiec uda się do Lozanny osobiście kanclerz Brüning,

któremu towarzyszyć będzie minister finansów, Dietrich i minister gospodarstwa Rzeszy, Warmbold. Tatyka Niemiec na konferencji ustalona będzie na posiedzeniach gabinetu Rzeszy, które rozpoczną się 3 lub 4 stycznia po powrocie kanclerza z krótkiego urlopu. W naradach gabinetu uczestniczyć będzie również ambasador niemiecki w Paryżu, von Hoesch.

Przyjazd rumuńskiego ministra spraw zagranicznych do Warszawy.

Dnia 8 b. m. przyjeżdża do Warszawy rumuński minister spraw zagranicznych ks. Dymitr Ghica.

Nagły zgon.

WARSZAWA 11 od wł. kr. — Wczoraj o godzinie 1 i pół w nocy zmarł na aneuryzm serca naczelnik elektrowni miejskiej, prof. Politechniki warszawskiej, Stanisław Odrowąż Wysocki.

Zmarły przedwczesną śmiercią prof. Wysocki urodził się w roku 1876. Od roku 1919 był profesorem urządzeń elektrycznych na Politechnice warszawskiej oraz był jednym z organizatorów zakładów „Skody” na Okęcu.

Dalszy ciąg procesu b. więźniów brzeskich.

Sylwester w pałacu Paca.

Mowa adwokata Jarosza.

W ostatnich dniach rozprawy brzeskiej w ub. roku przemawiał obrońca p. Putka, adw. Mieczysław Jarosz.

Wygłoszono tutaj tyle świętych, znakomych obron. Cóż moge dorzucić do niej? Wszak droga subtelnych rozumowań prawniczych wykazano iż oskarżenie o zamach na rząd było i jest niemasadowne.

Obrońca przytacza przykłady prac sędziów, którzy zaniknęli w najgorętszym okresie, stawiając zarzut, że panowie posłowie mają konieczne metody pracy.

APARAT WYWIADOWCZY.

„Nie mogę przytoczyć aby Centrolew lub Stronnictwo Narodowe miały jakiegokolwiek rewolucyjne dążenia” zeznał tutaj p. Bartel i chyba prokuratorzy nie mogą tu oświadczyć że posiadają więcej znajomości życia politycznego, niż sześciokrotny premier rządów pomalowył prof. Bartel, dla którego informacją działał aparat wywiadowczy z konfidantami i podsłuchami. Mam wrażenie, że i to oświadczenie prof. Bartla przekreśla cały akt oskarżenia wraz z konkluzją i tem należy tłumaczyć, że obaj oskarżyciele omineli to zeznanie b. premiera. O wszystkim mówił, a o nim zapomnieli. Bo był to rzeczywiste dla nich świadectwo niebezpieczny niewygodny, ale wiarogodny.

Opóźnienia, jeśli jej co można zarzucić to to, iż ostrzegala przed zamachem na konstytucję. Nowouformowany Centrolew zaraz złożył deklarację marszałkowi senatu p. Szymańskiemu, że nie zamierza walczyć z rządem, jako takim, ale występuje przeciwko systemowi rządzenia.

„TO JEST PARADOKS!”

W rozumieniu obozu domajowego ten, kto występuje przeciwko łamaniu prawa przeciwko bezprawiu, który kła-

dzie tak ciężką pracę jak Liberman — oskarżyciel w Trybunale Stanu, ten kto wykrywa nadużycia i fałsze przy wyborach, jak Putek w komisji sejmowej, — ten jest zamachowcem. I to jest paradoks. Ale ten paradoks możliwy jest wówczas, gdy w systemie rządzenia siła jest przed prawem, prawo i prawnicy są pomijani i wypędzani.

Prawo i praworzadność jest tylko laika czeza formalka. Rządzi się bez prawa i przeciw prawu. Przypominam tu zeznanie prof. Kota, iż profesorowie prawa na uniwersytecie krakowskim, pod przewodnictwem prof. Krzyżanowskiego złożyli Prezydentowi memoriał ostrzegający przeciwko dalszym faktom łamania prawa: „Jeśli prawo jest złe, należy je zmienić, ale nie można łamać” — powiedzieli krakowscy profesorowie prawa.

O LYSAWYCH

„Na drodze zawsze miałem tysawego prawnika, który stawał w poprzek moim zamierzeniom i wyrwał sobie włosy za każdym razem” — powiedział w wywiadzie marsz. Piłsudskiego.

Obrońca zwraca się bardziej w stronę sędziów i z mocą oświadcza, akcentując wyrazy: — Znam wielu lysawych prawników, którzy jednak wcale się tym stanem bezprawia nie przejmują i z tego powodu włosów sobie z głowy nie wyrwiają. Adwokaci szepczą między sobą, gdyż wiedza doskonała, do kogo ta aluzja jest skierowana... Prokuratorzy stawiali sobie męczą-

ne odpowiedzi. „Co ich połączył” — wołał p. prokurator Rauze wskazując na ławę oskarżonych; i zaraz odpowiadał — uderzenia szabli dla Dubols i odsuniecie od władzy Witosa; a pan prokurator Grabowski oświadczył, dosłownie: Jeżeli się toczy bój o Polskę, to oskarżeni nie mogą pretendować do tego, aby brać ich wogóle pod uwagę.

„ZBRUKANA LILIA”

Adw. Jarosz przechodzi następnie do świadków oskarżenia którym odmawia kompetencji, przeciwstawiając ich świadkom obrony.

Świadkowie obrony — mówi adwokat Jarosz — stoją na szczytach myśli politycznej w Polsce. Ja sądzę, że pomiędzy panem prokuratorem a sędzią Sądu Najwyższego nawet na emeryturze jest zbyt duży dyslans.

Jak można było mówić o pierwszym przesiedle sądu Najwyższego jako o zbrukanej lilii.

W dalszym ciągu obrońca przechodzi do spraw budżetowych zarzucając oskarżycielom iż zbagatelizowali tę sprawę. Oświadcza on, iż sprawozdanie Najwyższej Izby Kontroli Państwa z sierpnia 1929 r., odmawiające rządowi absolutum, w sprawie kredytów dodatkowych jest bardziej wymowne, aniżeli jakiegokolwiek przemówienia wicowe.

Po przemówieniu adwokata Jarosza proces odroczone do soboty.

Nowa stolica Turcji.

Z małego miasteczka, jakim jest Ankara, będzie Mustafa Kemal nową stolicę. Zdjęcie przedstawia pomnik wzniesiony w Angora.

Czyżby nowe prześladowanie katolicyzmu w Meksyku?

Nowy Jork, 1. 1. W dniu 24 stycznia 1932 roku meksykański ma wydać dekret ogólny, który ma być skierowany przeciwko organizacji Kościoła katolickiego w Meksyku. Rozporządzenie rządowe Arcybiskupa w Meksyku Pascala Diaz wyraża nadzieję, że jeden ksiądz katolicki ma przyjąć na 50 tysięcy wyznawców.

Defonacja w Londynie.

LONDYN, 11. — Wczoraj w południe przehodził i mieszkańcy domów w pobliżu Banku Angielskiego, silnymi wybuchami, wybuchami, które wynikiem uszczelnienia rur gazowych, towarzyszą pieleniu, wydobywające się z od ziemi pochodzące do 2 metrów wysokości.

Niespodzianka dla urzędników w zbankrutowanej młocie.

BERLIN 11. — Bankructwo młoci w Berlinie jest faktem dokonany. Młoci ogłosił w dniu wczorajszym, że przysięgę pracowniczą otrzymają Nowy Rok pensję, wynoszącą

Film bylego cesarza Wilhelma.

Film o cesarstwie nakreśla ostatnio w Doorniku codzienne życie b. cesarza Niemiec Wilhelma II. B. cesarz przedstawia charakterystyczny wariant, że ten ten wyświeclany może być wszedł do... Na zdjęciu: Wilhelm ze swoją żoną.

Wspaniałe zwycięstwo polskiego boksera w Ameryce.

NOWY JORK, 1. 1. W Nowym Jorku odbył się mecz bokserki pomiędzy polskim zawodowym pięścierzem Ranem a Nekolnym (Czechosłowacja). Obaj pięściarze są w Ameryce niezwykle popularni. Mecz wywołał olbrzymią sensację. W wielkim stadionie Madison Square Garden zebrało się 20.000 widzów.

Po dziesięciminutowej walce zwyciężył Ran 20 punktami. Obecnie Polak czeka dalsze walki olimpijskie z cyklu spotkań o mistrzostwo świata w dniach 10 i 11 stycznia. W pierwszym meczu Polak zmierzy się z Jimmy Mac Larniganem, później z Townsendem.

Rok 1931 w ilustracjach.

1) Prof. Karol Bosch — laureat nagrody Nobla w dziedzinie chemii. 2) Prof. Bergius laureat nagrody Nobla za odkrycie węgla kamiennego. 3) Jani Adams amerykańska filantropka i 4) prof. Nicholas Murray Butler — rektor uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku laureat nagrody pokojowej Nobla. 5) Prof. P. Caradourby w basenie konstrukcyjnym. 6) Prof. P. Caradourby w basenie konstrukcyjnym. 7) Pierwszy lot dostrawy w Anglii. 8) Były początkiem ofensywy wojennych przez

Niemcy. 9) Alcalá Zamorra, niedawny więzień stanu — wybrany został prezydentem Hiszpanii. 10) Bankructwa niemieckich D-banków wywołały run na banki w całym świecie. 11) Łódź podwodna Nautilus została przez swego kapitana Wilkina (12) po niedanej wyprawie do bieguna zatopiona w zatoce bergenskiej. 13) Dr. Eckener, poprowadził wyprawę „Zeppelin” (14) dookoła podbiegunowych na północ od Syberji. 15) Dr. Pfiemmer, przywódca nieudanego zamachu stanu Heinwehry

w Austrii. 16) „Zeppelin na sznycach” odbył próbną podróż osiagając 250 km. na godzinę. 17) Stanley Baldwin, przywódca angielskich konserwatystów osiągnął decydując zwycięstwo w wyborach do parlamentu. 18) Prezydent Hoover zatwierdził roczne zawieszenie wszelkich splat. 19) Premier Francji Laval odwiedził Berlin i Waszyngton. 20) Czajnikalczyk, dyktator Chin został obalony za kompromisowe stanowisko wobec Japonii. 21) Poetka Ricarda Hugh otrzymała nagrodę literacką. 22) Londyńska gieł

da była sceną niezwyklej paniki podczas spadku funta. 23) Król Hiszpanji Alfons XIII został w kwietniu pozbawiony tronu. 24) Komisja międzynarodowa w Bazylei stwierdziła chwilową niewypłacalność Niemiec. 25) Walki japońsko-chińskie w Mandżurji nabierają coraz bardziej cech prawdziwej wojny. 26) Angielski premier Macdonald utworzył po wyborach i klęsce Labour Party nowy gabinet narodowy. 27) Mahatma Gandhi ogłosił po powrocie do Indji nową krucjatę przeciwko Anglii.

Czy krzesło elektryczne zostanie skasowane?

Prasa amerykańska podjęła ze zwołała kampanię przeciwko krzesłu elektrycznemu. Jako motyw był podany fakt, że krzesło elektryczne gubernatora stanu Nowy Jork, który w rozmowie z Edsonem przed wypowiedzianiem przez Edsona pod ostatniej wizyty, jaką złożył Rooseveltowi, parę tygodni przed śmiercią go wynalazcy.

zabawiania życia nieszczęśliwych skazanców. Mówie oczywiście o krzesło elektrycznym. W 23 stanach wyroki śmierci wykonywane są przez ścięcie, w 7 stanach tak zwanej „kamery gazowej” zaś w 4 karę śmierci została zupełnie

Warunek 15-letniej córki

Wstrząsająca tragedia przeżyła pewna polska rodzina w Buffalo, w Stanach Zjednoczonych. Ojciec tej rodziny, p. X. od dłuższego czasu był bezrobotny i siedząc w domu, często ganiał niewłaściwe zachowanie swej 15-letniej córki, która wszystkie za rabiane przez siebie pieniądze wydawała na swoje przyjemności i rozrywki, wracając do domu nieraz późno w nocy z kina lub dancingu.

Matka przeczytała list z płaczem i powiedziała o nim ojcu, który zaspłótł się bardzo, ale w końcu oświadczył: — Nie martw się. Wszystko będzie dobrze. Jenny będzie w domu na Boże Narodzenie. I stało się, jak przepowiedział. Jenny wróciła, dowiedziała się bowiem o samo bójstwie ojca, który nie chciał żyć jako ciężar dla rodziny.

„RAJ DZIEWCZĄT”

Arnaldo Fraccaroli
POWIEŚĆ
Przedruk wstępny

Strzeszenie początku:
Balu manieuryztek w dużym hotelu nocnym poznał autor pełną wdzięku Amerykankę, która spędziła szalona noc w jej towarzystwie. Po darennym oczekiwaniu w końcu przed salonek Piękności, w którym pracowała. Po darennym oczekiwaniu bohater powiódł wzrokiem do Salona, ale tam jej nie znalazł. Nazwała jej imię, ale tam jej nie znalazł. Nazwała jej imię, ale tam jej nie znalazł.

— To jest tylko saktie.
— To widać.
— Ale ja w tym życie, co?
— Ooo, wiele. Tylko jednej rzeczy nie rozumiesz w sprawie pani, mianowicie, że pani, która i niepodległa inowator, posługując się modkami, wszak to jest system bezdawności, a zresztą i tak nie odwarza pani żadnego zysku ich postaci.

— Modelki służą mi jako natchnienie, nie pot, bym je kopjowała. W ten właśnie sposób powstają nowe.
— Oświadczaj, że przetrzałam.
— Miss Mabel, zwolnij modelkę, ta chyba wywalała się z pracowni, ruchem tury wodnej, która narzuca się z tali siewa, która narzuca się z tali siewa, która narzuca się z tali siewa.

również na zabawie, przed kilku tygodniami, kiedy pan był tutaj po raz pierwszy.
— Nie mogłam, kochanie. Bardzo jestem zajęta, bo i papa dużo daje mi do roboty swymi poufnymi zleceniami. Poza to wiesz dobrze, że narzeczony zajmuje mi sporo czasu.
— Bardzo jest miły twój narzeczony.
— A ty — bardzo jesteś uprzejma.
— Ale to jest prawda. Chcesz trochę ginu?
— Owszem, wiem, że go cenisz.
— Gin? Uwielbiam!
— Nie, mego narzeczonego.
— Ach, ach! Owszem, cenię i twego narzeczonego.
— A znasz go dobrze.
— Tak sobie.
— Ach, tak, więc to się tem tłumaczy. Może dla lepszego poznania zatrzymujesz go u siebie na noc i zapraszasz do swego łóżka?
— Florence wyrzekła to z nadzwyczajnym wdziękiem i z miłym i niewinnym uśmiechem. Ale słowa były tak brutalne i nieoczekiwane nawet dla Amerykanki, że miss Mabel przerwała nagle manipulację potrząsania shakerem, dla przyrządzenia cocktailu i szeroko oworzyła zdziwione oczy.
— Jak? Co mówisz?
— Florence powtórnie uśmiechnęła się z wdziękiem, zapaliła papierosa, wtuliła się w fotel, niby lalka kotyjonowa i udzieliła jej dobrej rady.
— Nie przerywaj sobie, Mabel, mieszaj dalej, bo się lód nie roztopi.
— I ja zdziwiony spokojnym zachowaniem Florence, nie mogłem powstrzymać się od śmiechu, widząc, jak miss Mabel, jakby na rozkaz, zaczęła napowrót machinalnie potrząsać shakerem.
— Ale to nieprawda, Florence: mylisz się, lub żartujesz.
— Nie podobnego. Należesz nam? Pewno już gotów, a mnie okropnie się chce

Zupełnie pokonana, miss Mabel napełniła machinalnie trzy kieliszki białym winem, zamrożonym płynem, od którego kryształły zaszyły parą. Florence uprzejmie ciągnęła dalej, z rozkoszą zaciągając się dymentem papierosa.
— Wiem, że to nie ma znaczenia, gdyż to jest twój system postępowania ze wszystkimi mężczyznami.
— Ach, Florence!
— Ale mr. Dixona mogłaś zostawić w spokoju. Mogłaś być trochę względna dla twojej malej przyjaciółki Florence, która cię tak lubi. Hallo, a więc wypijemy za naszą przyjaciółką!
— Urzależem wzniesione dwa kielichy w rytualnym ruchu toasów: kieliszek miss Florence ruchem szybkim i pewnym i drugi miss Mabel — powoli, jakgdyby podnosząc go ręką poruszała się automatycznie na rozkaz. I ja wzniosłem w górę swój kieliszek. Wszyscy troje wypowiedzieliśmy zwykłe życzenia.
— Miałem wrażenie, że rozgrywa się przede mną niezwykle zaiste scena. Po lęknięciu pierwszego haustu, miss Mabel próbowała jeszcze protestować.
— Upewniam cię, Florence, że jesteś w błędzie.
— Nie, moja droga, wiesz, że jestem ostrożna i rozsądna. Nie możesz przypuszczać, żebym przyszła powiedzieć ci coś podobnego, nie mając pewności. Mam rękę detektywa, mr. Darricka, wyobraź sobie, że kosztuje mnie to sto dolarów dziennie i trzysta nagrody, na wypadek, jeżeli uda mi się wykryć jakiś fakt pewny i niezaprzeczalny. Pracuję od kilku tygodni i na koniec wczoraj nadesłał mi telegram do Waszyngtonu. Powróciłam naychmiast do New Yorku, ale zanim przyszedł do ciebie, chciałam mieć jeszcze raport z tej nocy. I tej nocy byłaś szczerze gościnną.
— Ależ...
— Wiem, wiem, to nie ma znaczenia, zgadzam się z tobą. Ty robisz to z przy-

Powrót do religii

Religia przed świętami Bożego Narodzenia.
Jaki donoszą z Moskwy wiadomości, że w tym roku w związku ze świętami Bożego Narodzenia starożytny styl, który rozpoczyna się 6 stycznia w kierunku wymoczenia antyreligijnego frontu. Na ulicach miast wszędzie rozwieszono się odezwy, nawołujące robotników, aby nie brać udziału w nabożeństwach cerkiewnych i pracowali w dniu świątecznym.
Odezwy zapowiadają, że każdy robotnik, który nie zjawi się na pracę w święta, będzie zwolniony z zakazem otrzymania w innej fabryce.
Charakterystyczną cechą tegorocznej kampanii przeciwreligijnej podczas świąt Bożego Narodzenia jest szeroka propaganda militarystyki sowieckiej, która ma być połączona z akcją bezbożników podczas świąt. Przygotowano znaczną ilość transparentów, ulotek i afiszów agitacyjnych, które awolują ludność sowiecką zamiast wydawać pieniądze na obchód świąteczny do składania ofiar na budowę czołgów i samolotów.
Znaczącym bilansem akcji przeciw religijnej w roku bieżącym jest zamknięcie ponad 600 świątyni różnych wyznań oraz zesłanie na Wyspy Solowieckie 1400 duchownych. Efektem townem zakończeniem akcji bezbożników w roku bieżącym miało być zburzenie słynnej cerkwi Chrystusa Zbawiciela w Moskwie, której mury zostały niedawno wysadzone w powietrze. Na miejscu słynnej cerkwi miała rozpocząć się budowa olbrzymiego pałacu rządowego Sowietów.
Jak się obecnie okazuje, zburzenie cerkwi natrafilo na niespodziewane przeszkody w postaci potężnych fundamentów. Obecnie władze sowieckie zaczęły pośpiesznie dokonać przy pomocy środków wybuchowych rozsadzenia fundamentów cerkiewnych.
Organ związku wojujących bezbożników „Bezbożnik” donosi o licznych wypadkach odbywania praktyk religijnych przez członków komunistycznego związku młodzieży t. zw. Komsomolu. W okręgu Woroneżskim członkowie Komsomolu nie tylko uczęszczają do cerkwi na nabożeństwo, lecz utworzyli chór cerkiewny.
W rejonie Stalingradzkim komсомольcy nie zawierają małżeństw według kodeksu sowieckiego.
Pismo komunistyczne notuje cały szereg wypadków, kiedy młodzież zorganizowana w Komsomole przy każdej sposobności podkreśla swoje uczucia religijne.

zwyczajenia, dla sędziów, dla kształcenia nowych pokoleń. Ale przez delikatność po winna była uniknąć tego człowieka, który ma przejść kurs, a przynajmniej próbę własną nie ma! To bardzo dziwne w dziewczynie nie tak uczuciowo wytworzonej, jak ty, ale tym razem daruj, jeżeli ci to powiem, to na prawdę nie było elegancko. Należ mi jeszcze cocktailu.
— Miss Mabel zaczynała wracać do równowagi i nabierała dawnej pewności siebie. Okrutny ton mowy miss Florence bolal ją, ale i osmielał. Nie była ona z kategorii kobiet pozwalających się upokarzać przez dłuższy czas. Uprzejmie napełniła drugi kieliszek przyjaciółki, mój, następnie na lała i sobie, usiadła i zaczęła, sącząc napój.
— Nie przypuszczałam, że tak bardzo ci na tem zależy. Jeżeli sprawiam ci przykrość, przepraszam.
— Nie sprawiłaś mi przykrości.
— Przepraszam cię w każdym razie. Możesz być pewną, że z mojej strony nie było tu ziej woli.
— Wiem dobrze, raczej jakiś instykt, silniejszy od ciebie.
— Dziękuję, jednakże chciałabym cię zapytać, czy to było konieczne, abyś przychodziła mówić mi to w obecności pana?
— Dlaczego? Czy i ten cię interesuje?
— Miss Mabel i ja spojrzeliśmy instyktownie na siebie. Potem zaraz miss Mabel oświadczyła przyjaciółce:
— Jesteś niedyskretna. W każdym razie, nie pozostaje ci nic innego, jak tylko wymienić mi osobę, z którą się w promieniu twojej cię interesuje.
— Było to powiedziane tak zabawnie, że Florence odrzuciła głowę w tył, wychylając srebrzystym szklą. Wielka malarka zadowolona z humoru, zapobiegła:

Prawdziwy Businessman

pracuje tylko pięć godzin dziennie.

Businessman amerykański posiada jedno lub dwa pokojowe biuro w nowojorskiej City i stosownie do rozległości swych interesów, jedną, dwie lub trzy sekretarki z wygolonymi karczkami. Sam jest zwykle młody. Nie wiadomo, gdzie się podziewają starzy panowie, być może, że nawet istnienie starego Rockefellera jest tylko legendą.

Nasz businessman wstaje o godzinie 8-ej rano, kąpie się i spożywa obfite śniadanie, złożone z jaj, słoniny, kawy lub herbaty, szynki i grzanek. Podczas jedzenia przegląda 64 stron swej gazety, co pozostawia mu mało czasu na rozmowy z żoną. Następnie udaje się do biura. Zjawia się tam dopiero około godziny 10-ej, a im wyższe jest jego stanowisko, tem przychodzi później, często dopiero w południe. Przed godziną 2-gą biura znowu pustoszeją. Businessman idzie na drugie śniadanie do klubu albo do restauracji. W biurze zjawia się dopiero pół do trzeciej.

O godzinie 5-ej znowu znika. Sekretarki

pozostają kilka minut dłużej, aby upiekć szyć swe twarzyczki i pędem biegną do kolejki podziemnej.

Razem zatem cztery do pięciu godzin pracy. Należy jednak podkreślić, że ta praca w ciągu tych kilku godzin jest niezwykle intensywna i utrzymana w tempie, o którym Europejczycy nie mają pojęcia. Również połączenia telefoniczne są wprost doskonałe. Amerykanin może dostać 20 połączeń, w czasie którego używamy uzyskania

jednego połączenia. Wieczorów nie spędza Amerykanin prawie nigdy w domu. Łaknąc łatwej rozrywki, udaje się do kina lub do teatru gdzie grywane są sztuki wesołe lub sensacyjne. Dopiero w ostatnich czasach zaznaczają się usiłowania, zmierzające do podniesienia poziomu życia teatralnego w Ameryce.

Życie businessmana amerykańskiego podzielone jest zatem między pracę i rozrywkę. Brak w nim zupełnie miejsca dla zagadnień umysłowych czy artystycznych.

Piękna broń jeleni.

Peruki na głowie zwierzęcej.

Nie jeden z myśliwych zastanawia się nad powstaniem i rozrostem pięknych rogów jelenia — o ich zręczaniu, o barwie, o anormalnej ich nieraz budowie — to też spróbujemy streścić biologię i morfologię tak pięknej ozdoby broni, jaką są rogi.

Już u bardzo młodych okazów widzi my zaczątek rogów jako małe nabrzmienie na kości czołowej razem z różą, a z których to nabrzmień już w kilka tygodni wyrasta gotowy róg, pokryty scypulem. Dalszy rozwój rogów to powstanie nowych odgałęzień w rocznych odstępach, których ilość u jeleni dochodzi do 24. a u rogaczy do 6. U danieli i u losi powiększa się z latami cała łopata. Rogi pokryte są białym scypulem, który zwierzyna ściera zależnie od gatunku, klimatu i okolicy w różnym czasie. I tak: danielę w lipcu — wrześnie, rogacze w kwietniu ewent. w maju, danielę w sierpniu — wrześnie, losie od 15 czerwca — lipca. Ażeby bast ten mógł zetrzeć, uderzają jelenie początkowo

rogami o drzewa, załzierając i raniąc go. Wysycha on po tem i pęka, a jako taki łatwo ściera go w krzakach czy też o drzewa. Rzadko znaleźć można szczątki białego wiszaczka na krzakach, gdyż jest przysmakiem gryzoni a przedewszystkiem myszy.

Po dłuższym czasie następuje zrzuca nie rogów. Niepokój zwierzęcia, wywołany świerżeniem miejsc osadzenia rogów. Czas zrzuca jest również nierówny: jelenie zrzucają w lutym (okazy młodsze nawet w początkach maja) ro-

gacze jesienią, danielę w kwietniu lub w maju, a losie w połowie października (młodsze natomiast dopiero w grudniu). Chore zwierzęta noszą rogi zazwyczaj dłużej.

Barwa i grubość rogu zależy od warunków, w jakich zwierzę przeżywa, od wody do picia czy ta zawiera dużo związków żelaza czy też wapna. Przy dużej ilości wapna rogi są silne, przy zawartości żelaza są słabsze. Barwa zależy od tego, czy ścieranie białego nastąpiło w porze deszczowej czy też w suchej, czy rogi

były zabarwione krwią, czy też wypłowiły. Nieraz w jednej i tej samej okolicy spotyka się odmienne budowę rogów, która o tyle jest ciekawa, że się dziedziczy z ojca na syna itd. Ponieważ zazwyczaj jelenie dłużej żyją w tej samej okolicy, anormalne trofea są lokalne. Budowa t. zw. perukowa to objaw patologiczny, masa rogowa jest tak miękka, że zapada, tworząc na głowie zwierzęcia perukę...

Samotnik „morderca” to osobnik o odmiennej budowie rogów, zbliżonych podobieństwem do rogów antylopy o bardzo ostrych zakończeniach. (Objaw atawistyczny). Taki to jeleni czy też rogacze jest groźnym rywalem nawet dla jelenia o pięknej budowie rogów, gdyż lekkie rogi ostre końce są zazwyczaj lepszą bronią zaczepną.

Jak wszędzie, tak i w świecie zwierzęcym gorąco spryt i odwaga nad siłą brutalną.

Szósta część świata.

Królestwo lodu.

Od dawnych lat utrzymywała się legenda o istnieniu jakiegoś wielkiego lądu koło bieguna północnego, który niekiedy nazywano

ludem borealnym. Na temat ten krąży liczne opowieści wśród wielorybników, marynarzy a nawet i uczonych. Powieściopisarze nieraz wyszukiwali ten temat, opisując północną krainę, leżącą poza nieprzebytymi lodami.

Według jednej z wersji — poza wiecznymi lodami, na samym biegunie rozciąga się ciepła kraina, której stosunkowo wysoka temperatura utrzymywana jest działaniem sił elektryczności ziemskiej w tym miejscu, wydławującej swą energię. W kraju tym, bardzo podobnym do rajów, przedstawionym przez starożytnych pisarzy, rośnie bujna roślinna, żyją liczne zwierzęta, m. in. również mamuty — a nawet pedza tam beztrudni żyją ludzie borealni. Źródła tych legend należy szukać w

tradycyjnych dawnych o zaginionym kraju Atlantów, o rajach i t. p., przyczem tych zaginionych ogrodów rozkoszy fantazja współczesnych ludzi poszukuje w krajach niedostępnych, a więc w środku pustyni, w głębi puszczy nad Amazonką, w Tybecie, na nieznanym wyspie na biegunach, wreszcie w głębinach morza.

Ostatnie przeloty nad biegunem północnym rzuciły wszelkie legendy o ciepłym kraju. W Eden na biegunie wierzili, co prawda, tylko naiwni uczeni, jednak przypuszczali możliwość istnienia tam skutej lodami szóstej części świata.

Jednak kilka przelotów nad biegunem i okolicami wykazało, że niema mowy o istnieniu tam

większego lądu. Widnokrag w czasie lotu jest tak rozległy, że czy to kapitan Wilkins, czy też Amundsen lub Nobile musieli by zauważyć każdy większy ląd, wznoszący się ponad pustynią lodem pokrytego morza.

Starczy na szczycie drzewa.

Śmiertelny egzamin.

Uczni całego świata stwierdzają, że ludzie współcześni osiągnęli znacznie późniejszy wiek, aniżeli w poprzednich stuleciach, a wysiłki wiedzy dzisiejszej zdają do dalszego przedłużenia życia ludzkiego.

Inaczej zupełnie u ludów pierwotnych.

Dla koczowniczych Nomadów na Sumatrze ludzie starzy i chorzy stają się ciężarem. Aby przenosić się z miejsca na miejsce i staczać zwycięskie walki z wrogiem, potrzeba im ludzi młodych, zdrowych i silnych. Te też kwestje, czy starzejących się mężczyzn i kobiety należy zabierać z sobą w dalszą drogę, rozstrzyga naczelnik szczepli, który wybiera starszych mężczyzn i kobiety, i każe im wspinąć się na drzewa.

Gdy już starcy znaleźli się na szczycie drzewa, otaczają je współplemieńcy

i tak długo nie potrafią, aż nieszczęśliwie straci równowagę i spadnie. Jeżeli jednak wytrzyma on próbę, w takim razie widocznie sprosta trudom dalszej wędrówki. Natomiast rżęci z drzewa, podpisuje on na siebie tem samem

wyrok śmierci. Wśród uroczystych ceremonij otrzymuje on małe dożeczenie, zapas owoców i napojów, oraz zdzi do obrony przed dzikimi zwierzętami. Tak zaopatrzonemu żegna się wśród jęków i płaczów, jak gdyby podczas pogrzebu, z towarzyszącymi, którzy udają się w dalszą drogę. Swój los przyjmuje z fatalistycznym spokojem. Wszak i on niegdyś był młody i pozostawiał starszym towarzyszy na następnym losu. Teraz przyszła na niego kolej.

Trudne zagadnienie. Jak wybrać małżonka?

Instynkt i medycyna.

Czy piękna kobieta powinna poślubić brzydkiego mężczyznę, lub brzydka kobieta pięknego? Czy człowiek, wysoki i chudy jak tyka, dobrze zrobi, dobierając sobie żonę okrągłą, jak baryłka? Czy wolno brunetowi żenić się z blondynką, czy dobrze jest łączyć biedę z bogactwem idealizm z materializmem, odrębne temperamenty, narodowości i rasy? Nasuwają się również wątpliwości, czy powinna wychodzić zamaż córka człowieka, chorego na cukrzycę, żonę się syna matki, chorej na gruźlicę, dzieci epileptyków, rakowatych itd.

Medycyna wszystkie te zagadnienia rozstrzyga jedna stanowczą odpowiedzią: „Przy każdym związku małżeńskim pod uwagę brać należy przedewszystkiem jedno — czy dana jednostka dać może

rekojmie drówego potomstwa”.

Jednakże i w tej dziedzinie nowoczesna nauka dostarcza danych dla orientacji. Prof. Kretschmer w swojej pracy o typach ludzkich udziela ludzom nowo czesnym nieomylnego niemal sposobu kierowania się w wyborze małżonka.

Pytanie: kogo mam wybrać? — znać już łatwiejsze rozwiązanie.

W książce swojej pod tytułem: „Budowa ciała a charakter”, prof. Kretschmer maluje typ następujący: mężczyzna elegancki, szczupły, wysoki o wąskich ramionach, płaskiej piersi, owalnej twarzy, ostrym profilem i gestych włosach i brwiach. Typ ten co do budowy prof. Kretschmer określa nazwą „astenicznego”, a charakter jego zwie „schizotypnym”. W języku greckim „schiz” oznacza rozczepiać, wzgl. rozdwajać, a „thymos” — usposobienie, dusza. Chodziłoby zatem o ludzi, których

strona duchowa jest rozdwojona.

I tak jest w istocie. Ludzie tego typu są nadmiernie wrażliwi pod względem estetycznym, nie poszą poposłitości, lubią samotność (są przedewszystkiem straszliwymi egoistami). Stąd Kretschmer nazywa ich „autostami” (od greckiego „autos-sam”), ponieważ własna osoba ich zawsze wyswa się na plan pierwszy. W rozmowach zawsze skierowują temat na siebie mówią tylko o sobie. Jest jasne, że ludzie tego rodzaju nie mają serca dla innych. Dziwnym zbiegiem okoliczności lubią zwierzęta i okazują im dobroć i życzliwość nie mają dla ludzi. To też ludzie cystej kultury typu astenicznego, pozostają nienagani, umiają w pożytku małżeńskim okazać odwrotną stronę medalu.

Jako rutalni egości.

Z chwila, gdy podobny typ człowieka wykracza pod zdrową normę, z typu schizotypnego wyraża się typ choroby umysłowej — schizofrenji, przy niepomiarnej miarę szansach wyleczenia.

Drugim typem, cytowanym przez Kretschmera jest typ pykliczny (pikliczny) — człowieka otyłego, o cyklotymowym usposobieniu. Stan ducha człowieka tego typu upodabnia się do wadliwa, przetrwałego się od nadmiernej wesołości, i zw. manji.

Do przesadnego smutku — depresji.

Ludzie tego typu w stosunku do innych są altruistami. Poza normą wpaść mogą w obłądzenie — depresyjny z widokiem i wyleczeniem.

Wkoń do trzeciego typu, cytowanego przez Kretschmera, astenicznym, otyłym, lubieżnym, typem astenicznym pod względem charakteru.

Wskazując na te trzy typy, Kretschmer nie wyklucza możliwości wypadków i stanów przejściowych obu pierwszych typów, w tym samym czasie względnie równowagi i „spokojności”. Prawdziwie harmonijną osobowość byłaby jednostka, w której, asteniczna, w drugiej połowie odrębna, „sztywne” jednakże w rzeczywistości ulega się innczej, z pewną przewagą dla drugiego.

Natura — największa mistrzyni — o jej prawa doboru gatunków rozporządza i prowadzi wyrównawczem. Stąd

intuicyjny dobor i stoty,

nieinaczej własna. Jeżeli weźmie się ten szczegół pod uwagę, pozorne sprzeczności, np. tyki z baryłką, wydają się mieć logiczne a bardziej zrozumiałe.

Dziękuję wszystkim prof. Kretschmerowi za wybór odpowiedniego towarzysza lub towarzyszek życia trzema tykami patrzeć. W istocie jednak o tym słowo ma być lekarza, a ten brzmi zawsze jednakowo!

Najodpowiedniejszym małżonkiem dla ten, co daje rekojmie zdrowego potomstwa.

Podsluchane.

OSZCZĘDNOŚĆ.

Maż — Moja kochana, postanowiłem w Nowym Roku oszczędzać. Musisz się pogodzić z tem, że nie kupię ci żadnej nowej sukni, a zapłacę zaległe rachunki twojej krawcowej.

Żona: — To oburzające! Zamiast swej żony, chcesz robić prezenty krawcowej!

ZEZNAŃ PODATKOWE.

— Nowy podatek majątkowy nas zrujnuje. Połowe majątku zabierają prości na rzecz państwa.

— To nie takie straszne. I tak nam jeszcze trzyczwartę pozostanie.

NIE POŻYCZAJ...

A: — Wiesz, pożyczyciem pieniądze najłatwiej wygrać w totka.

B: — Tak, a przytem jest ta korzyść że jeżeli się przegra, to ich się i tak nie oddaje.

W cukierniach praca wre.

W związku ze zbliżającym się karnawałem, cukiernie zaczynają już przygotowywać duże zapasy paczków.

Trzaski w głośniku.

Pożyteczność filtrów zamykających.

Radjosluchacze bywają często nie mile dotknięci trzaskaniem, odzywającym się w aparacie, ilekroć ktoś włącza prąd z przewodu elektrycznego. Otóż za każdym takim włączeniem przeskakuje iskra między kontaktami i ona to właśnie staje się w znaczeniu radiotechnicznym „nadawczynią” — dlatego to odzywa się w aparacie

jako dźwięk.

Kiedy zaś ktoś obraca — kołem numerowym telefonu automatycznego, wówczas powstają liczne kontakty, a temsamem także liczne iskry, które w aparacie radiowym wywołują owo nie mile trzaskanie.

Dlatego też w miastach o automatycznej sieci telefonicznej radjoslucha-

cze cierpią z powodu tych trzasków znacznie więcej, niż gdzie indziej. Jest bowiem abonent telefoniczny zmuszony być do 5-cyfrowy numer, to słuchacze radja muszą znieść

5 trzasków.

Na szczęście jednak wynaleziono tu dawno bardzo prosty przyrząd zwany filtrem zamykającym, który daje się łatwo umieścić w aparatach telefonicznych i uniemożliwia powstanie isker w chwili obracania kołem numerowym.

Kontakt elektryczny można zabezpieczyć od iskrzenia przez zablokowanie kondensatorem t. zw. „zapłakiem (zwanym iskry) o pojemności do 0,1 mikrofarada.

x:0:x

Luksusowy yacht żaglowy.

Czteromasztowiec „Hissar”, pojemności 3.000 ton, zbudowany dla jednego amerykańskiego miliardera, odbył pierwszą próbną podróż. „Hissar” wypłynął z Nowego Jorku, pod dowództwem kapitana Diesla, a wnętrze jego jest wykonane niezmiernie luksusowo.

== Nie odbierajcie chleba naszym robotnikom! KUPUJCIE TOWARY KRAJOWE ==

Opito na własnej maszynie rotacyjnej w Łodzi przy ulicy Karola Nr. 2.

Za wydawanie
Za

Two odpowiada: Władysław Stypulkowski
Kto odpowiada: Roman Furmański